

Наредба № 37
на БНБ
от 16 юли 2018 г.
за вътрешните експозиции на банките

(Обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 61 от 24 юли 2018 г.)

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се уреждат:

1. изискванията към вътрешните правила и процедури на банките за формиране, идентифициране, наблюдение и докладване на вътрешните експозиции;

2. начинът за изчисляване на стойността на вътрешните експозиции на банките;

3. формата и съдържанието на отчетите за вътрешните експозиции, както и редът за предоставянето им на Българската народна банка (БНБ).

Чл. 2. (1) Решенията за формиране на вътрешни експозиции се вземат само с единодушно решение на управителния съвет на банката, съответно на изпълнителните членове на съвета на директорите, и след предварително одобрение от нейния надзорен съвет, съответно от неизпълнителните членове на съвета на директорите.

(2) Алинея 1 не се прилага при формиране на експозиции към лица по чл. 45, ал. 1, т. 1 и 4 от Закона за кредитните институции (ЗКИ), когато общата експозиция към отделно лице не надхвърля брутното му годишно възнаграждение или е в рамките на лимит, който е предварително определен от надзорния съвет, съответно от членовете на съвета на директорите, които не са изпълнителни членове.

(3) Лимитът по ал. 2 се определя съобразно обема и обхвата на извършваните от банката дейности и формираните от нея вътрешни експозиции, като не може да надвишава сумата от 300 000 лв. към всяко отделно лице.

(4) Банките уведомяват БНБ за решенията на съответния компетентен орган на банката относно определените лимити по ал. 2.

Глава втора
**ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ВЪТРЕШНИТЕ ПРАВИЛА
ЗА ВЪТРЕШНИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ**

Чл. 3. (1) Банките приемат и прилагат вътрешни правила и процедури за формиране, идентифициране, наблюдение и докладване на вътрешните експозиции, които уреждат:

1. реда и начина за формиране и идентифициране на вътрешните експозиции и изчисляването на тяхната стойност;

2. механизми за осигуряване спазването на закона и вътрешните правила по отношение на вътрешните експозиции;

3. реда за информирание на управителния съвет (съвета на директорите) на банката за размера и кредитното качество на вътрешните експозиции;

4. реда за докладване на вътрешните експозиции към БНБ.

(2) Правилата и процедурите осигуряват, че банката:

1. разполага с информация, която да ѝ позволи добросъвестно и при полагане на дължимата грижа идентифициране на лицата по чл. 45, ал. 1 от ЗКИ;

2. изготвя и поддържа актуален регистър за лицата по чл. 45, ал. 1 от ЗКИ и формираните към тях експозиции;

3. наблюдава и управлява адекватно всички относими към експозициите рискове.

(3) Правилата и процедурите включват:

1. механизъм за проследяване на линията на контрол или квалифицирано дялово участие до действителния собственик на лицата по чл. 45, ал. 1 от ЗКИ, съдържащ ефективни процедури за събиране, проверка и анализ на необходимата информация;

2. процедура за идентифициране на основните бизнес партньори на лицата по чл. 45, ал. 1 от ЗКИ, към които банката има експозиции, и периодично актуализиране на тази информация.

(4) Правилата и процедурите определят конкретни задължения на специализираната служба за вътрешен одит за извършване на проверка на процеса по установяване, наблюдение и докладване на вътрешните експозиции най-малко веднъж годишно.

(5) При определяне на квалифицирано дялово участие се прилагат изискванията на Съвместните насоки за пруденциална оценка на придобивания и увеличения на квалифицирани участия във финансовия сектор (JC/GL/2016/01).

Чл. 4. Банките представят на БНБ копие от правилата по чл. 3 в 10-дневен срок от приемането им, съответно от внасянето на изменения и допълнения в тях.

Глава трета

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА СТОЙНОСТТА НА ВЪТРЕШНИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ

Чл. 5. (1) Банките определят размера на вътрешните експозиции въз основа на брутна им балансова стойност.

(2) Загбалансовите експозиции се отчитат по номинална стойност без прилагане на конверсионни фактори с изключение на нискорисковите загбалансови експозиции, посочени в т. 4 от Приложение I от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 176/1 от 27 юни 2013 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 575/2013“, които се отчитат с 50% от стойността им.

(3) При определяне на стойността на вътрешните експозиции не се вземат предвид предоставените обезпечения и други техники за редуциране на кредитния риск.

(4) При изчисляване на стойността на експозициите по ал. 1 се включват активи под формата на аванси, които не са кредити, съгласно т. 32 и т. 85, буква „ж“ от Приложение V, част 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 г. за определяне в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета на техническите стандарти за изпълнение по отношение на представянето на информацията от институциите на надзорните органи (ОВ, L 191 от 28 юни 2014 г.), наричан по-нататък „Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014“, както и предплатени суми по наеми или вещи на права на ползване.

(5) В случаите, когато банката е формирала експозиция към трето лице, представляваща актив под формата на кредити и аванси, по която е учредено лично обезпечение (например поръчителство) от администратор на банката съгласно § 1, ал. 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на ЗКИ, в отчета се включва размерът на гарантираната с обезпечението част от експозицията, като този размер не се взема предвид при изчисляването на лимита по чл. 45, ал. 6 от ЗКИ.

Чл. 6. (1) Банките установяват общата си експозиция към всяко отделно лице по чл. 45, ал. 1 от ЗКИ като сбор от стойностите на експозициите по чл. 5.

(2) Алинея 1 не се прилага за експозициите към други кредитни институции и инвестиционни посредници.

(3) При установяване на общата експозиция по ал. 1 не се включват:

1. инвестициите в капитала на лица по чл. 45, ал. 1 от ЗКИ, които се приспадат от собствения капитал на банката;

2. експозициите към гъщерни предприятия на банката, които отговарят на условията по чл. 113, параграф 6, букви „а“–„г“ от Регламент (ЕС) № 575/2013, след предварително одобрение от страна на БНБ.

Глава четвърта

ОТЧЕТНОСТ И УВЕДОМЛЕНИЯ

Чл. 7. (1) Банките съставят и представят в БНБ отчети за вътрешните експозиции във формата и със съдържанието съгласно образец, утвърден от подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банков надзор“, в сроковете за тримесечна отчетност по чл. 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 680/2014.

(2) Отчетите по ал. 1 се подават по електронен път при спазване на изискванията на Закона за електронния документ и електронния подпис.

(3) Отчетите по ал. 1 се съставят както на индивидуална, така и на консолидирана основа.

Чл. 8. (1) Банките предоставят в БНБ уведомления за формиране на вътрешна експозиция съгласно чл. 71, ал. 1, т. 5 от ЗКИ в 10-дневен срок от вземане на решение за формиране на вътрешна експозиция или за одобрен лимит за такава. Към уведомлението се прилагат протокол от решението на управителния и надзорния съвет, съответно на съвета на директорите на банката, и отчетната форма съгласно образца по чл. 7, ал. 1, съдържаща данни за експозицията.

(2) Банките незабавно уведомяват БНБ при установяване на нарушение на лимитите по чл. 45, ал. 6 от ЗКИ. В уведомлението банката посочва причините за нарушението и приетия план и действия за привеждане на съответната експозиция в съответствие с установените лимити.

(3) Алинея 1 не се прилага при промяна на размера на вътрешна експозиция, когато тази промяна е в рамките на одобрен лимит, за който БНБ е уведомена.

Глава пета

НАДЗОР ВЪРХУ ВЪТРЕШНИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ

Чл. 9. (1) БНБ използва отчетите и уведомленията за вътрешните експозиции, като ги внедрява в процеса по надзорен преглед и оценка на дейността на банките по чл. 79в от ЗКИ.

(2) БНБ може да изисква представяне на допълнителни данни и документи за удостоверяване спазването на изискванията на ЗКИ и тази наредба.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. „Вътрешна експозиция“ е експозиция към лице по чл. 45, ал. 1 от ЗКИ.

2. „Собствен капитал“ е сборът от капитала от първи ред и капитала от втори ред съгласно чл. 4, параграф 1, т. 118 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

3. „Действителен собственик“ е лице по смисъла на § 2 от допълнителните разпоредби на Закона за мерките срещу изпирането на пари.

4. „Брутна балансова стойност“ е счетоводната стойност на експозицията, преди да са приложени съответните корекции за специфичен кредитен риск, допълнителни корекции на стойността в съответствие с чл. 34, чл. 110 и други разпоредби на Регламент (ЕС) № 575/2013, уреждащи подобни корекции.

5. „Задбалансова експозиция“ е експозиция от Приложение I от Регламент (ЕС) № 575/2013.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Банките са длъжни да приемат правилата и процедурите по чл. 3 в 6-месечен срок от влизането в сила на наредбата.

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 45, ал. 8, чл. 45б и 45в от Закона за кредитните институции и е приета с Решение № 191 от 16 юли 2018 г. на Управителния съвет на Българската народна банка.

